

Aan Minister van SZW

nota

Nota BNC-fiches Talentmobiliteitspakket

Alvace
11/12/23
cc C, BE

TER BESLISSING

Datum
4 december 2023

Bijlage(n)
2

Aanleiding

Op 15 november jl. publiceerde de Europese Commissie het Talentmobiliteitspakket. Het pakket bevat

- i. een overkoepelende Mededeling (SZW),
- ii. een Verordening voor een EU Talentenpool (SZW),
- iii. een Raadsaanbeveling verbetering erkenning beroepskwalificaties (EZK) en
- iv. een Raadsaanbeveling leermobiliteitskader (OCW).

U vindt in de bijlage de twee concept BNC-fiches die door SZW zijn opgesteld (i en ii). De andere twee fiches, die worden opgesteld door EZK en OCW, zijn nog niet met ons gedeeld. De SZW-fiches zijn ambtelijk afgestemd met AV, UWV, NLA, EZK, JenV, OCW.

Geadviseerd besluit

- Wij vragen uw akkoord op de concept-fiches. Eventuele opmerkingen ontvangen wij graag uiterlijk maandagochtend 11 december in verband met het opsturen van het fiche aan de BNC op maandagmiddag 11 december.
- Na bespreking in de ambtelijke voorportalen (BNC op 13 december en CoCo op 19 december) worden de fiches naar verwachting ter instemming aangeboden aan de MR van 22 december.
- De ambtelijke besprekingen kunnen nog leiden tot aanpassingen van de fiches. De fiches worden ook nog separaat voorgelegd aan MBZ en MEZK.

Kernpunten

- i. Mededeling Talentmobiliteit (SZW)

Inhoud

- De Commissie gaat in de mededeling uitgebreid in op het belang van het oplossen van de arbeidsmarktkrapte, demografische uitdagingen, en de 'global race for talent'. Arbeidsmigratie van buiten de EU ziet de Commissie daarbij nadrukkelijk als onderdeel van de oplossing. Daarbij stelt de Commissie dat hoewel enkele lidstaten reeds inzetten op het faciliteren van legale migratie, een geharmoniseerde aanpak kan bijdragen aan het behalen van economische schaalvoordelen.
- De Commissie wil met de flankerende voorstellen uit het Talentmobiliteitspakket barrières wegnemen die het aantrekken van talent en vaardigheden van buiten de EU bemoeilijken.

- De Commissie linkt in de mededeling nieuwe en bestaande initiatieven aan elkaar. Het oprichten van de Talent Pool en het stroomlijnen van erkenningprocedures zouden bijvoorbeeld ook moeten bijdragen aan het verder ontwikkelen van de Talentpartnerschappen met Marokko, Egypte, Tunesië, Bangladesh en Pakistan.

Datum

4 december 2023

Beoordeling

- De kabinetsappreciatie van de Mededeling is in lijn met de kabinetsappreciatie van de EU-Talentpartnerschappen van april 2022.
- Het kabinet neemt in het fiche een deels positieve, deels negatieve grondhouding in ten aanzien van de proportionaliteit van de mededeling vanwege het ontbreken van de noodzaak van de voorgestelde acties. Dit oordeel is scherper dan vaak gebruik is in de beoordeling van nieuwe Commissievoorstellen. De argumentatie laat zich samenvatten langs de volgende lijnen:
 - De Commissie is van mening dat intra-EU mobiliteit niet langer voldoende is en wil daarom vaardigheden en talent van buiten de EU aantrekken. Het kabinet is van mening dat eerst mensen aan een baan moeten worden geholpen die nu nog aan de kant staan.
 - Het kabinet ziet arbeidsmigratie maar in beperkte mate als oplossing voor krapte en is van mening dat effecten op andere beleidsterreinen moeten worden meegewogen, zoals huisvesting, zorg, onderwijs, openbare orde en veiligheid, (irreguliere) migratie, terugkeer en overname, maar ook grote maatschappelijke en sociaaleconomische vraagstukken, waaronder integratie en sociale cohesie. Er dient naast het economische perspectief op arbeidsmarktkrapte ook een breder sociaal perspectief gehanteerd te worden, rekening houdend met de absorptiecapaciteit van lidstaten op een veelheid aan beleidsterreinen. Bovendien zijn arbeidsmigranten uit derdelanden kwetsbaar voor arbeidsuitbuiting en andere misstanden. Hiervoor is in het voorstel onvoldoende aandacht.
 - Het kabinet steunt de ambitie van de Commissie om talent van buiten de EU dat een bijdrage kan leveren aan de kenniseconomie, aan te trekken.
 - De Commissie gaat in de Mededeling kort in op de risico's van brain drain en stelt dat dit onder andere voorkomen kan worden door circulaire migratie. Het kabinet vraagt zich af hoe circulariteit gegarandeerd kan worden. Dit geldt eveneens voor het tegengaan van de risico's van brain drain voor herkomstlanden.
 - Met betrekking tot deelname aan de EU-Talentpartnerschappen wordt in het fiche gesteld dat dit besluit wordt overgelaten aan een volgend kabinet.
 - Ook vindt het kabinet het belangrijk dat de Commissie bij de uitwerking van de voorstellen aandacht heeft voor het vraagstuk van detachering van derdelanders.

ii. Verordening EU Talentenpool (SZW)

Inhoud

- Het voorstel heeft tot doel de algehele aantrekkelijkheid van de EU te vergroten door het opzetten van een EU-breed IT-platform dat openstaat voor derdelanders die in de EU willen werken en voor werkgevers die niet in staat zijn om binnenlands of binnen de EU het talent te vinden dat ze nodig hebben.

Is te overtuigen
MLA ook
meegenomen?
Havde knuffij
die van EC
heeft geluigen?!

& welke
economie
willen we zijn?

OF ja
maar vormgeving
- HWE - zullen we
echt nu iets van
moeten vinden

) waarom nu
eerst goed werkend
platform in de EU?

2
Abdus Raad
migranti
sellen

ELA?

— wie bepaalt?

Datum
4 december 2023

- Het platform zal zich richten op specifieke beroepen op alle vaardigheidsniveaus (laag, midden, en hoogopgeleiden), op basis van de meest voorkomende knelpuntberoepen in de Unie, en op beroepen die een directe bijdrage leveren aan de groene en digitale transitie. De Commissie heeft daartoe 42 knelpuntberoepen in de EU geïdentificeerd.
- Volgens de Commissie weerspiegelt het voorstel volledig de bevoegdheid van de lidstaten voor het bepalen van de toelatingstvolumes van onderdanen van derde landen en zal het voorstel de bestaande instrumenten voor het aantrekken van talent op nationaal niveau enkel aanvullen, en niet vervangen.

Beoordeling

- Het kabinet neemt ook in dit fiche een deels positieve, deels negatieve grondhouding ten aanzien van de proportionaliteit van de mededeling. De argumentatie laat zich nu samenvatten langs de volgende lijnen:
 - Allereerst is voor het kabinet niet helder welke concrete waarborgen het voorstel bevat om misstanden te voorkomen. In dit verband is voor het kabinet in het bijzonder opmerkelijk dat onder de definitie van 'werkgever' in het voorstel ook intermediairs en uitzendbureaus vallen. Het kabinet zet zich ervoor in dat deze partijen worden uitgesloten van de talentenpool. N.B.: dit punt zal mogelijk interdepartementaal nog voor discussie zorgen.
 - Het kabinet acht het positief dat deelname aan de EU-talentenpool door lidstaten volledig vrijwillig is en nationale (juridische) kaders met betrekking tot (arbeids-)migratie geheel intact blijven. Echter, indien een lidstaat besluit niet deel te nemen aan de EU-talentenpool, kan het initiatief toch impact hebben op deze lidstaat vanwege de mogelijkheden om derdelanders te detacheren op grond van het vrij verkeer van diensten. N.B.: besluitvorming over deze verordening vindt plaats via gekwalificeerde meerderheid. Het precieze krachtenveld is nog niet bekend maar we hebben geen indicaties dat veel lidstaten zich zullen verzetten, mede gelet op het vrijwillige karakter. De mogelijkheden om het voorstel substantieel bij te sturen moeten dus niet overschat worden.
 - Ten aanzien van de automatische matchingstool geldt dat geen onjuiste verwachtingen mogen worden gewekt. De verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat een bepaalde kandidaat een goede match is en aan de nationale criteria voldoet, ligt nog steeds bij de werkgevers.
 - Daarnaast is op basis van het voorstel voor het kabinet niet duidelijk of en zo ja, welke screening er gedaan wordt of kan worden op kandidaten. Voorkomen moet worden dat sprake is van onjuiste informatie over cv en kwalificaties.
 - In het huidige voorstel is reeds opgenomen dat op het IT-platform informatie beschikbaar zal zijn over rechten en plichten van derdelanders en werkgevers. Het kabinet zou graag zien dat deze informatie verplicht wordt gedeeld met de derdelanders en werkgevers, zodra er sprake is van een match. Immers, kwetsbare personen reizen niet zelden naar het buitenland met valse beloften of verkeerde verwachtingen.

Maar 3^e landus!
→ terug als vormgeving
lin

idd!
Dus?!

3^e landus
dus ⊖!

- o Ook heeft het kabinet vragen bij de toegevoegde waarde van de door de Commissie voorgestelde Talentpartnerschapspas.
- o Tot slot vindt het kabinet het belangrijk brain circulation te bevorderen en brain drain in de landen van herkomst te voorkomen.
- o Het kabinet is positief over het feit dat de Pool werkgevers wegwijs maakt bij zowel het vinden van talent uit derde landen, als ook de verdere te volgen (nationale) procedures, die onverkort van kracht blijven. Het kabinet is eveneens positief over de focus van het voorstel op knelpuntberoepen en beroepen die een directe bijdrage leveren aan de groene en digitale transitie. De tekortberoepen die de Commissie noemt zijn niet allemaal relevant voor de Nederlandse context. Daarom is het kabinet positief over de mogelijkheid om deze lijst desgewenst aan te passen en om na te gaan of de bestaande tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden nog steeds aansluiten bij het ontwerp van een potentiële EU-talentedpool.
- o Indien het kabinet zou besluiten deel te willen nemen aan de EU-talentedpool, lijkt dit uitvoerbaar voor het UWW. Daarbij kan gestudieerd worden op de ervaringen met het EURES-portaal en de EURES dienstverlening. Daarover hoeft op dit moment echter nog geen besluit genomen te worden.
- o Deelname door Nederland zou gevolgen kunnen hebben voor de NLA wat betreft toezicht op en handhaving van de arbeidswetten, inclusief de Wet arbeid vreemdelingen. Indien er meer mensen naar Nederland komen, die actief worden op de Nederlandse arbeidsmarkt, zal dit risico's op overtreding van de arbeidswetten en op misstanden met zich mee kunnen brengen. Of dit extra capaciteit zal vergen van de NLA, is op dit moment nog niet met zekerheid aan te geven.

Datum
4 december 2023

*door
wie?
en in ene land
kennend
en in andere
niet?*

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	BNC-fiche Mededeling Talentmobiliteit	Ter informatie (niet verzenden)	
2	BNC-fiche Verordening EU Talentedpool	Ter informatie (niet verzenden)	